

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Boijlerweg 5, Boijl

projectnummer: P001389

Onderwerp: Beknopte natuurtoets woningbouw Boijlerweg 5
Datum: 19-09-2022

Inleiding

KADER

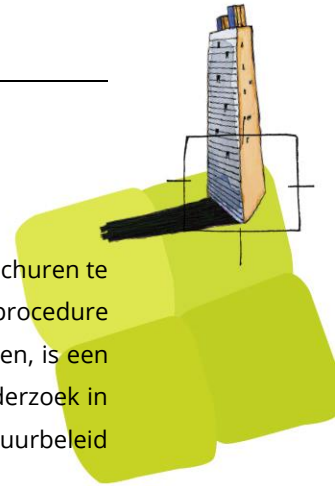
De initiatiefnemer heeft plannen om op het perceel aan de Boijlerweg 5 in Boijl een aantal schuren te slopen en een nieuwe woning en schuur te bouwen. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen, is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel hiervan is ook om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is¹.

Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 14 augustus 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: helder, droog, circa 18 °C en een zwakke wind.

PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt ten noorden van de Boijlerweg en ten westen van de bebouwde kom van Boijl. Het plangebied bestaat uit een perceel van een voormalig agrarische bedrijf met hierop een vijftal schuren en een woning aan de zuidzijde (zie figuur 1). Rondom het perceel liggen sloten. Verder liggen ten oosten van de woning en aan de noordzijde van het perceel enkele sloten. Deze sloten zijn niet jaarrond waterhoudend. Alle schuren hebben daken met asbesthoudende golfplaten. Verder zijn de schuren opgetrokken uit baksteen met houten gevelbekleding of gevelbekleding van damwandplaten. De daken zijn aan de binnenzijde niet afgewerkt of dicht getimmerd. De woning is opgetrokken uit baksteen met een pannendak. Rondom de schuren en woning is verharding aanwezig en verder bestaat het perceel uit grasland. Ten noorden van schuur 3 en langs de oostzijde van de te behouden schuur ligt een betonnen sleufsilo. Op de locatie van de nieuwe woning, aan de zuidoostzijde van het perceel, staan enkele jonge fruitbomen. Langs de randen van het perceel staan heggen.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

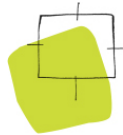

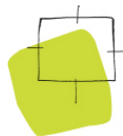

Figuur 1. Plangebied (rood omlijnd). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

De plannen bestaan uit de sloop van schuur 1, 2 en 3 (zie figuur 1). De woning en de overige schuren blijven behouden. De verharding wordt grotendeels verwijderd. Beide sleufsilos worden verwijderd. Op de locatie van schuur 1 komt een kleiner bijgebouw te staan. Verder wordt aan de zuidoostzijde een nieuwe woning gebouwd. Om de nieuwe bebouwing bereikbaar te maken, wordt langs de oostzijde een nieuwe toegangsweg aangelegd.

Voor het plan wordt een deel van de bebouwing gesloopt, de sloot aan de oostzijde (deels) gedempt, de sloot langs de oostzijde van de woning richting het noorden verlengd, verharding verwijderd, grond vergraven, opgaande beplanting gekapt en vegetatie verwijderd.

Foto's 1 - 16. Impressie van het plangebied op 14 september 2022

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de waarnemingen van de laatste vijf jaar in de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF)² op 19 september 2022 blijkt dat binnen een straal van 2 km rond het plangebied een aantal beschermde planten- en diersoorten is waargenomen. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, reptielen, amfibieën en ongewervelden.

In het grasland verspreid over het terrein en tussen de verharding zijn tijdens het veldbezoek enkele algemene gras- en plantensoorten waargenomen, zoals Engels raaigras, gestreepte witbol, smalle weegbree, akkerdistel, gewoon biggenkruid, paardenbloem en grote brandnetel. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. In het zuidoosten van het perceel staan jonge fruitbomen, van onder andere appel. De hagen bestaan uit soorten als meidoorn, sporkehout en lijsterbes. Op de oevers en in de sloten staan algemene grassoorten, pitrus, wilgenroosje, grote brandnetel en grote lisdodde. Verder staan in het grasland aan de noordzijde van het perceel enkele jonge zwarte elzen. Ook deze soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Wel is de beschermde soorten kluwenklokje bekend op één locatie in een tuin in de omgeving van het plangebied (NDFF). Deze soort komt in het wild voor in gebieden met rivierdijken, zandige ruggen in uiterwaarden en kalkgraslanden. Geschikte groeiplaatsen voor kluwenklokje in het plangebied zijn ook niet aanwezig. Andere beschermde plantensoorten zijn niet uit de omgeving van het plangebied bekend (NDFF) en zijn vanwege de voedselrijkdom ook niet in het plangebied te verwachten.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

Uit de omgeving van het plangebied is een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals buizerd, sperwer, gierzwaluw en huismus (NDFF). Rondom de woning op het terrein zijn meerdere roepende huismussen gehoord. Deze dieren foerageerden ook regelmatig rondom de woning. (Roepende) huismussen zijn tijdens het veldbezoek niet in of rondom de schuren waargenomen. In schuren 2 en 3 zijn ook geen geschikte besloten ruimtes voor huismus of gierzwaluw aanwezig om een nest in te hebben. Er zijn tijdens het bezoek ook geen huismusnesten in deze twee schuren waargenomen. Wel is een oud nest van een spreeuw in de punt van het gebouw en een zingende spreeuw aan de noordzijde van schuur 1 gezien. Hier zijn wel geschikte besloten ruimtes aanwezig achter de metalen draagbalken aan de noord- en zuidzijde van het gebouw. Hier kunnen huismussen een nest hebben. Verder is in de te behouden schuur ten noorden van de woning een boerenzwaluwnest waargenomen.

In de bomen en opgaande beplanting op het terrein zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen die van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd of sperwer, kunnen zijn. Verder zijn in de schuren ook geen sporen van roest- of verblijfplaatsen van uilen, zoals braakballen of krijtsporen, waargenomen. Het plangebied kan wel onderdeel zijn van het foerageergebied van kerkuil en sperwer of van huismussen die in de woning broeden.

In de opgaande beplanting kunnen algemene soorten als merel en winterkoning broeden. De nesten van de te verwachten algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Tijdens het veldbezoek zijn in de bomen geen scheuren, holtes of loszittende schors waargenomen waarin vleermuizen een verblijfplaats kunnen hebben. De aanwezigheid van vleermuis-verblijfplaatsen in de bomen kan daarom worden uitgesloten. De schuren hebben geen donkere besloten ruimtes met een geschikt microklimaat waar vleermuizen een verblijfplaats in kunnen hebben. De daken van de schuren zijn van binnen niet dicht getimmerd of afgewerkt. Verder zitten achter de dakranden grote openingen, waardoor hier geen besloten ruimtes in zitten. Daarnaast zorgt het materiaal, wat voornamelijk metalen damwandplaat is, voor een ongeschikt microklimaat voor vleermuizen, omdat het snel opwarmt en afkoelt. Verder zijn tijdens het veldbezoek ook geen sporen, zoals vlindervleugels, waargenomen die duiden op de aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis in de schuren. Vleermuizen kunnen wel in het dak van de woning verblijven.

Het plangebied kan wel een onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen die in open gebieden en rondom bebouwing foerageren, zoals gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. De bomenrij ten zuiden van het perceel, langs de Boijlerweg, vormt een onderdeel van een doorgaande structuur van opgaande beplanting en kan zo fungeren als vliegroute voor vleermuizen.

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende huisspitsmuis en egel (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde boommarter, eekhoorn en das (NDFF) bekend. In de opgaande beplanting zijn tijdens het veldbezoek geen geschikte holtes voor boommarter of nesten van eekhoorn aangetroffen. Verder zijn de bomen te laag en de stammen van de bomen te smal om geschikte ruimtes voor boommarter te hebben. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van das waargenomen. Een dassenburcht is ook niet op het terrein aanwezig.

De aanwezigheid van andere niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten in het plangebied kan gezien de terreingesteldheid en/of het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF) worden uitgesloten.

Het plangebied vormt geschikt voortplantings- en landbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad en bruine kikker. Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. De niet-vrijgestelde amfibieënsoorten alpenwatersalamander, boomkikker en poelkikker zijn bekend uit de omgeving van het plangebied (NDFF). Omdat deze soorten zijn aangewezen op geïsoleerde wateren, zoals poelen, met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie, Gezien de afwezigheid van geschikt voortplantingswater en landbiotoop zijn alpenwatersalamander, boomkikker en poelkikker niet in het plangebied te verwachten. Andere niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn vanwege het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF) en het ontbreken van geschikt biotoop niet in het plangebied te verwachten.

In de omgeving is het voorkomen van de beschermde dagvlindersoorten gentiaanblauwtje, grote vos en zilveren maan en de libellensoort noordse winterjuffer bekend (NDFF). Zilveren maan komt voor in natte tot vochtige, schrale graslanden met moerasviooltje, de waardplanten van de rupsen. Grote vos komt voor in boomgaarden en bosranden op beschutte en warme locaties. Deze locaties zijn niet op het terrein aanwezig. Verder komt gentiaanblauwtje voor in blauwgraslanden en natte heide met klokjesgentiaan. Gezien de afwezigheid van geschikt biotoop, zijn deze vlindersoorten niet in het plangebied te verwachten.

Noordse winterjuffer komt voor in wateren met brede rietkragen en overwintert in pijpenstrootjesvegetaties in heidevelden. Gezien de afwezigheid van dit biotoop is noordse winterjuffer niet in het plangebied te verwachten.

De beschermde reptielensoorten ringslang, hazelworm en levendbarende hagedis zijn bekend vanuit de omgeving van het plangebied (NDFF). Deze soorten komen onder andere voor op plekken met ruigtevegetatie, broeihopen en opgeslagen materialen in de buurt van water (ringslang), bossen en

houtwallen met opgeslagen materialen en bladeren (hazelworm) en heide- en veengebieden (levendbarende hagedis). Ringslang is op minimaal 1 km afstand waargenomen. Door het ontbreken van geschikt leefgebied met poelen of ondiepe wateren, is ringslang niet op het erf te verwachten. In het plangebied is ook geen geschikt leefgebied voor hazelworm en levendbarende hagedis aanwezig en deze zijn daarom ook niet op het terrein te verwachten. Andere niet-vrijgestelde reptielensoorten zijn door het ontbreken van waarnemingen (NDFF) en/of geschikt biotoop niet in het plangebied te verwachten.

Beschermden soorten uit de soortgroepen vissen zijn vanwege het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving van het plangebied (NDFF) en het ontbreken van geschikt biotoop niet in het plangebied te verwachten.

TOETSING

Negatieve effecten op vleermuisverblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten, omdat de woning behouden blijft. In schuur 1 zijn ruimtes achter de metalen draagbalken aanwezig waar huismus een nest in kan hebben. Daarom is nader onderzoek naar huismus nodig.

Het plangebied zal naar verwachting niet volledig ongeschikt worden als foerageergebied voor de te verwachten vleermuissoorten die regelmatig in open en bebouwd gebied foerageren.

Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied naar verwachting minder geschikt als foerageergebied voor kerkuil, sperwer of huismus, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn.

Door de plannen gaat geen essentieel foerageergebied van bovengenoemde soorten verloren, want het plangebied vormt hier hooguit een zeer klein en marginaal onderdeel van. In de directe omgeving is in ruime mate alternatief en bovendien deels hoogwaardiger foerageergebied voor deze soorten aanwezig. Een negatief effect op vogels met jaarrond beschermden nesten of vleermuizen door verlies van foerageergebied is niet aan de orde.

Doordat de bomenrij langs de Boijlerweg behouden blijft, zal de doorgaande structuur van opgaande beplanting niet onderbroken worden. Daarom is een negatief effect op een essentiële vliegroute van vleermuizen door bomenkap niet aan de orde.

Negatieve effecten op een eventuele vliegroute door lichtuitstraling moeten worden voorkomen door tijdens de bouw- en gebruiksfase directe lichtuitstraling op de bomenrij te vermijden.

Voor de overige vogelsoorten, zonder jaarrond beschermd nest, geldt dat, indien de sloop van schuur 1 en werkzaamheden aan de vegetatie tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Om vernietiging van in gebruik zijnde nestplaatsen te voorkomen, dient bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden daarom voldoende rekening te worden gehouden met het broedseizoen of dient

voorafgaand aan de werkzaamheden te worden vastgesteld dat geen bezette nesten aanwezig zijn. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wet natuurbescherming en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), in de provincie Fryslân nog Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor de provincie Fryslân uitgewerkt in de op 23 september 2020 vastgestelde Omgevingsvisie 'De Romte Diele' (Omgevingsvisie) en in regels vastgelegd in de Verordening Romte Fryslân 2014 (laatstelijk vastgesteld op 23 maart 2021). Het ontwerp van de Omgevingsverordening Fryslân 2021 is op 16 februari 2021 gepubliceerd en wordt op korte termijn vastgesteld. De nieuwe omgevingsverordening vervangt daarmee dan de oude verordening.

NATUUR BUITEN HET NNN EN WEIDVOGELLEEFGEBIED

Vanuit de Omgevingswet 'De Romte Diele' en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt voor natuur buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied en de bescherming van weidevogelgebieden.

INVENTARISATIE

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld ligt circa 2,2 km ten zuidoosten van het plangebied. Ten noordwesten van het plangebied ligt op 1,9 km afstand een gebied dat is aangewezen als NNN. Ten noordoosten van het plangebied ligt op circa 170 m afstand een bosstrook die is aangewezen als natuur buiten het NNN. Het plangebied ligt 12,2 km ten oosten van het dichtstbijzijnde weidevogelkansgebied.

TOETSING

Het terrein ligt op relatief grote afstand van het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten mogelijk door externe werking. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de grote afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Een eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering vrijgesteld van vergunningplicht.

Er kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tijdens de gebruiksfase. Daarom moet een AERIUS-berekening worden gemaakt waaruit blijkt of tijdens de gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

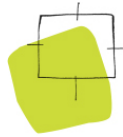
Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN, Natuur buiten het NNN of weidevogelleefgebied verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Daarom is het niet nodig om een kapmelding bij de provincie Fryslân te doen.

Conclusie

Voor dit plan is op 14 september 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven een nog onvoldoende beeld op de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wnb op te baseren.

In schuur 1 kunnen huismussen broeden. Voordat deze schuur gesloopt kan worden is in het kader van de Wnb, nader onderzoek naar huismus nodig.

De provincie Fryslân heeft een werkwijze voor kleine initiatieven opgesteld waarbij geen of maar een deel van het nader onderzoek naar beschermde soorten nodig is. Om bij deze werkwijze aan te sluiten, moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan, zoals het opstellen van een ecologisch werkprotocol en het mitigeren van het te verwachten aantal huismusnesten (vervangende kisten in de omgeving ophangen). De provincie staat positief tegenover het voorstel om voor dit project bij deze werkwijze aan te sluiten.

Negatieve effecten op een eventuele vliegroue van vleermuizen door lichtuitstraling moeten voorkomen worden door tijdens de bouw- en gebruiksfase directe lichtuitstraling op de bomenrij langs de Boijlerweg te vermijden.

Verder moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit betekent dat er bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt, dus buiten de periode half maart tot half juli.

Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Op basis van de stikstofberekening kan worden bepaald of een vergunning van de Wnb nodig is voor uitvoering van het plan. Een nadere analyse van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet nodig. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân. Het plan leidt tot slot niet tot de kap van in het kader van de Wnb beschermde houtopstanden.